

**GEMEENTE HAARLEMMERLIEDE
EN SPAARNWOUDE**

**NOTA
WAARDERING EN AFSCHRIJVING
VASTE ACTIVA
2017-2020**

INLEIDING:

Artikel 186 van de Gemeentewet bepaalt dat de begroting, de begrotingswijzigingen, de meerjarenraming, het jaarverslag en de jaarrekening van gemeenten moeten voldoen aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te geven regels.

Deze regels zijn opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), dat beoogt zodanige eisen aan de genoemde documenten te stellen dat gewaarborgd is dat de door diverse partijen (raad, burgers, maatschappelijke organisaties en derden zoals provincie, CBS en EU) benodigde informatie wordt geleverd. De waarborging van de informatiebehoefte van deze organen staat bij dit besluit voorop omdat het budgetrecht een van de belangrijkste rechten van de gemeenteraad is.

Artikel 212 van de Gemeentewet bepaalt dat de raad bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, evenals voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vaststelt. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. De verordening moet in ieder geval regels voor waardering en afschrijving van activa bevatten.

In gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude werd de betreffende verordening vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad van 25 oktober 2016 en artikel 9 handelt over de waardering en afschrijving op vaste activa.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

In het BBV is een apart hoofdstuk ingeruimd voor waardering, activering en afschrijving. Dit is hoofdstuk V wat de artikelen 59 tot 65 omvat. De regels die daar zijn opgesteld worden ook hier opgenomen met waar nodig extra aanvullingen.

BEGRIPPEN WAARDERING EN AFSCHRIJVING

- A. Waardering
- B. Activeren
- C. Afschrijven
- D. Afschrijvingsmethoden
- E. Afschrijvingstermijnen
- F. Berekening kapitaallasten
- G. Rentetoerekening

A. Waardering (zie ook het BBV; artikel 63 en 65)

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

- De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
- De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
- Naar verwachting duurzame waardevermindering van vaste activa wordt onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in één keer afgeschreven;
- Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

B. Activeren (zie ook het BBV; artikel 59 t/m 62)

- Alle investeringen, zowel met economisch nut als met maatschappelijk nut, worden geactiveerd. De enige uitzondering hierop zijn kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde.
- Bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief mogen op het investeringsbedrag in mindering worden gebracht.

Het BBV schrijft voor dat kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een investering kunnen worden geactiveerd onder bepaalde voorwaarden. Voor gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude geldt dat:

Kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een investering worden geactiveerd wanneer het project doorgang vindt. Deze kosten vallen hiermee onder de immateriële activa. Vindt het project geen doorgang dan worden de kosten voor onderzoek en ontwikkeling in één keer afgeschreven, waarbij aangesloten wordt bij de systematiek van het tenietgaan of buiten gebruik stellen van het actief.

C. Afschrijven

(zie ook het BBV; artikel 64)

Het BBV schrijft voor dat afschrijving onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar moet zijn. Afwijking van de systematiek van voorafgaand begrotingsjaar mag alleen met gegronde redenen en moet dan worden toegelicht op de balans in de jaarstukken.

Er wordt jaarlijks afgeschreven op vaste activa.

De vaste activa zijn te verdelen in immateriële vaste activa en materiële vaste activa.

1. De immateriële vaste activa bestaan uit:

- kosten voor het afsluiten van geldleningen;
- het saldo van agio en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief en
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De afschrijvingsduur voor leningen is maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.

De afschrijvingsduur van de overige immaterieel vaste activa is maximaal 5 jaar.

2. De vaste activa bestaan uit:

- investeringen met een economisch nut (verhandelbare investeringen zoals bv. gebouwen);
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (investeringen zoals bv. de aanleg en vernieuwing van riolering).
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (investeringen zoals wegen en groenbeheer).

De afschrijvingsduur voor vaste materiële activa is gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Gronden zijn ook vaste activa maar hier wordt niet op afgeschreven omdat dit een duurzaam goed is dat geen beperkte levensduur heeft.

In de Financiële verordening van gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude is een "bijlage Afschrijvingsbeleid bij artikel 9" gevoegd waarin de uitgangspunten zijn opgenomen voor gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

In deze nota staan deze uitgangspunten opgenomen onder punt E.

D. Afschrijvingsmethoden

Er zijn tal van afschrijvingsmethoden. Voor de overzichtelijkheid beperken wij ons tot de methoden die bij de lokale overheid worden gehanteerd: de lineaire en / of de annuïtaire afschrijving.

Lineaire afschrijving

Bij lineaire afschrijving is de afschrijving een jaarlijks gelijkblijvend bedrag van het geïnvesteerde bedrag. Zo bedraagt bijvoorbeeld de afschrijving 1/5^e ofwel 20% van de investering in geval van een afschrijvingstermijn van vijf jaar. Omdat de boekwaarde jaarlijks daalt met de afschrijving, daalt ook de kapitaalrente jaarlijks en daarmee ook het bedrag van de jaarlijkse kapitaallasten (de door afschrijving vrijkomende middelen). Deze methode wordt veelal toegepast bij activa waarvan in de loop der jaren de onderhoudskosten gaan stijgen. Tegenover de daling van de kapitaallasten staat in dat

geval een stijging van de onderhoudskosten zodat per saldo de totale kosten op jaarbasis gelijk blijven.

Annuitaire afschrijving

Afschrijving op basis van gelijkblijvende annuïteiten houdt in dat gedurende de afschrijvingstermijn jaarlijks het totale bedrag aan rente en afschrijving gelijk blijft. Naar gelang het rentebestanddeel van de annuïteit daalt, stijgt het afschrijvingsbestanddeel. Deze afschrijvingsmethode wordt veelal toegepast bij investeringen waarbij de kapitaallasten worden gedekt door huuropbrengsten of dergelijke die eveneens op annuïteiten basis zijn berekend, dan wel bij investeringen waarbij voor het beheer / onderhoud een meerjarenplanning beschikbaar is en de daaruit voortvloeiende lasten in de gemeentebegroting zijn opgenomen, zodat per saldo de totale lasten en baten op jaarbasis gelijk blijven.

De lineaire methode wordt in principe op alle investeringen toegepast tenzij de annuitaire methode aanbeveling verdient in het geval het streven er op gericht is de jaarlijkse exploitatie lasten /baten gelijk te houden (b.v. bij verhuur van activa).

E. Afschrijvingstermijnen (zie ook de financiële verordening bijlage afschrijvingsbeleid)

Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 2.500 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

1. Voor immateriële activa geldt:
 - Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief en het saldo van agio en disagio worden lineair in 4 jaar afgeschreven.
 - Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

2. Materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in maximaal:
 - 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen;
 - 25 jaar: kantoren en bedrijfsgebouwen;
 - 30 jaar: rioleringen;
 - 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, kantoren, bedrijfsgebouwen en schoolgebouwen;
 - 20 jaar: motorvoertuigen;
 - 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
 - 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, kantoormeubilair, schoolmeubilair, aanleg tijdelijke terreinwerken, nieuwbouw tijdelijke woonruimten en bedrijfsgebouwen;
 - 5 jaar: zware transportmiddelen, aanhangwagens, schuiten, personenauto's, lichte motorvoertuigen, automatiseringsapparatuur;
 - niet afgeschreven wordt op gronden en terreinen.
 - activa met een economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 2.500 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.

3. Materiele vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in maximaal:
- 40 jaar: parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
 - 40 jaar: wegen, pleinen en rotondes;
 - 30 jaar: tunnels, viaducten en bruggen;
 - 50 jaar: geluidswallen;
 - 40 jaar: openbare verlichting;
 - 15 jaar: straatmeubilair;
 - 50 jaar: havens, kades, sluizen en waterkeringen;
 - 20 jaar: waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
 - 15 jaar: pompen en gemalen;
 - Activa met een maatschappelijk nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 2.500 worden niet geactiveerd.

In tegenstelling tot materiele vaste activa met economisch nut bestaat er bij materiele vaste activa met maatschappelijk nut ook de mogelijkheid om de investering in één keer af te schrijven. Ook is het mogelijk om een extra afschrijving te doen. Deze hogere afschrijvingslast kan gedekt worden door een onttrekking uit de reserve ten gunste van de exploitatie te laten komen.

Bij aankoop van een gebruikt actief met een meerjarig nut wordt de afschrijvingstermijn afhankelijk gesteld van de staat van onderhoud van het actief. De afschrijvingstermijn wordt dan in het raadsvoorstel / besluit tot aankoop expliciet aangegeven.

De lineaire methode wordt in principe op alle investeringen toegepast tenzij de annuïtaire methode aanbeveling verdient in het geval het streven er op gericht is de jaarlijkse exploitatie lasten / baten gelijk te houden.

F. Berekening kapitaallasten

Er wordt gestart met de afschrijving in het jaar volgend op het jaar waarin 90% van de investering is gerealiseerd.

De rente wordt berekend over de boekwaarde per 1 januari van het actief en start in de 1^e jaarschijf van de investering.

G. Rentetoerekening

De BBV schrijft voor dat rentekosten moeten worden toegerekend aan de desbetreffende taakvelden met behulp van een (rente)omslag. In de paragraaf Financiering van de begroting en de jaarstukken moet inzage gegeven worden op welke wijze rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

De omslagrente voor het volgend boekjaar wordt vastgesteld in de Kadernota.